

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/32128-3
Saksbehandler Mats Stave Aanonsen

Utvalg	Møtedato
Hovedutvalg for næring, kultur og miljø	27.11.2025

Høringsuttalelse i forbindelse med forslag til forskrift om tilskudd til bygging og rehabilitering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

Hovedutvalget vedtar vedlagte høringsinnspill fra Agder fylkeskommune i forbindelse med forslag til forskrift om tilskudd til bygging og rehabilitering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet, også kalt spillemiddelordningen.

Høringsinnspillet sendes til Kultur- og likestillingsdepartementet innen høringsfristen 20. januar 2026.

Vedlegg

Høringsutkast til forslag til forskrift

Sammendrag

Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) sendte 9. oktober 2025 ut høringsnotatet «Forslag til forskrift om tilskudd til bygging og rehabilitering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet». Høringen er en oppfølging av tidligere høring i 2024 om endringer i spillemiddelordningen. Høringsfristen er satt til 20. januar 2026.

Agder fylkeskommune har gjennomgått høringsforslaget med utgangspunkt i både tidligere innspill og den forskriftsfestede rollen fylkeskommunene nå får som regional samfunnsutvikler og forvalter av spillemiddelordningen.

Det er positivt at flere av de tidligere innspillene er tatt med i det nye forskriftsutkastet, men det er fortsatt områder hvor Agder fylkeskommune mener det er behov for justeringer og presiseringer, særlig innen temaene:

- Økonomisk støtte til forvaltning av spillemiddelordningen
- Handlingsrommet i foreslått regional fleksibilitet
- Miljø og bærekraft
- Fordelingsmodell og søknadsberettigede aktører

Saksopplysninger

Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) sendte 9. oktober 2025 ut høringsnotatet «Forslag til forskrift om tilskudd til bygging og rehabilitering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet». Høringen er en oppfølging av tidligere høring i 2024 om endringer i spillemiddelordningen. Høringsfristen er satt til 20. januar 2026.

Agder fylkeskommune registrerer at flere av innspillene fra forrige høringsrunde er tatt inn i det nye forskriftsforslaget, noe som vurderes som positivt. Det har vært god dialog med kommunene i Agder, blant annet gjennom et dialogmøte 23. oktober 2025.

Forslaget innebærer at spillemiddelordningen forskriftsfestes med hjemmel i pengespilloven, som gjør at fylkeskommunene får en tydeligere rolle som regional samfunnsutvikler og forvalter av ordningen.

Vurderinger

Agder fylkeskommune har gjennomgått høringsforslaget med utgangspunkt i både tidligere innspill og den forskriftsfestede rollen fylkeskommunene nå får som regional samfunnsutvikler og forvalter av spillemiddelordningen. Det er positivt at flere av de tidligere innspillene er tatt med i det nye forskriftsutkastet, men det er fortsatt områder hvor Agder fylkeskommune mener det er behov for justeringer og presiseringer.

Det gjelder både prinsipielle og praktiske betraktninger knyttet til forskriftens innretning, med særlig vekt på økonomiske rammer, regional fleksibilitet, bærekraft og rettferdig fordeling. Vurderingene bygger på erfaringer fra dialog med kommunene i Agder, innsikt fra tidligere høringsprosesser og fylkeskommunens regionale plan for fysisk aktive liv i Agder 2024 – 2034.

Vedlagt ligger høringsutkastet, som går med detaljert inn i forslaget til forskrift, mens det i politisk sak er ønskelig å trekke frem følgende tematikker;

- Økonomisk støtte til forvaltning av spillemiddelordningen
- Handlingsrommet i foreslått regional fleksibilitet

- Miljø og bærekraft
- Fordelingsmodell og søknadsberettigede aktører

Økt økonomisk støtte til forvaltning av spillemiddelordningen:

Agder fylkeskommune støtter forskriftsfesting av fylkeskommunens rolle, men uttrykker bekymring for at nye oppgaver ikke følges av tilstrekkelige økonomiske ressurser. Dette kan svekke kvaliteten i behovsvurderinger og prioriteringer, og føre til at viktige utviklingsoppgaver må nedprioriteres. Når fylkeskommunene skal ta en mer aktiv rolle i strategisk utvikling av idrettsanlegg, må det også følge med midler som gjør det mulig å bygge opp nødvendig kompetanse og kapasitet. Det er avgjørende at spillemiddelordningen ikke bare styrker anleggsutviklingen, men også forvaltningen av den.

Handlingsrommet i foreslått regional fleksibilitet:

Agder fylkeskommune støtter forslaget om at fylkeskommunene kan disponere inntil 15 % av den økonomiske rammen til regionalt prioriterte anlegg. Dette gir et viktig virkemiddel for å tilpasse ordningen til regionale behov og planer.

I den sammenheng ønsker Agder fylkeskommune å utfordre dagens praksis i forhold til disponeringen av disse midlene. Fylkeskommunen mener at forskriften bør åpne for et bredere handlingsrom innenfor denne fleksibiliteten. Pengespilloven og tilknyttede fordelingsregler angir at overskuddet skal gå til idrettsformål, og ikke nødvendigvis kun anlegg.

Investeringer i idrettsanlegg gir betydelige samfunnsøkonomiske gevinster – men bare når anleggene faktisk brukes aktivt og bredt. Forskning viser at effekten av anleggsinvesteringer er størst når anleggene er tilgjengelige, tilrettelagt og i aktiv bruk. Tiltak som forbedrer drift, åpner for nye brukergrupper og legger til rette for merbruk gir høyere avkastning på allerede investerte midler, og er ofte langt mer kostnadseffektive enn nybygg.

Derfor mener fylkeskommunen at forskriften bør åpne for at deler av den regionale fleksibiliteten kan benyttes til utviklingstiltak. Dette kan blant annet inkludere tiltak eller prosjekt som styrker kapasitetsutnyttelse, flerbruk, bærekraft og tilgjengelighet. Dette er i tråd med målene i Idrettsmeldingen (Meld. St. 26 (2011–2012)) og Regionplan Agder 2030, og gir fylkeskommunen mulighet til å forvalte spillemiddelordningen mer aktivt og strategisk.

Miljø og bærekraft

Både Agder fylkeskommune og andre fylkeskommuner har tidligere påpekt at spillemiddelordningen i for liten grad vektlegger miljø og bærekraft. Spillemiddelordningen bør i større grad stimulere til grønnere og mer fremtidsrettet anleggsutvikling. Det er behov for virkemidler som belønner energieffektive løsninger, gjenbruk av bygg og materialer, og tiltak som reduserer naturinngrep.

Agder fylkeskommune oppfordrer departementet til å samarbeide med kompetansemiljøer som blant annet Kompetansenettverk for bærekraftige idretts- og aktivitetsanlegg (BIAA) for å sikre løsninger som fremmer en framtidsrettet og bærekraftig forvaltning av spillemidlene.

Fordelingsmodell og søknadsberettigede aktører

Fylkeskommunen støtter den foreslåtte fordelingsmodellen med lik vekting av søknadsbeløp, anleggsdekning og befolkning, men mener det er behov for justeringer som sikrer mer rettferdig fordeling mellom fylkene. Det er urimelig at enkelte fylker får full uttelling, mens andre får betydelig mindre.

Departementet foreslår å fjerne velforeninger, borettslag og bygdelag som søknadsberettigede aktører for nærmiljøanlegg. Dette er svært uheldig, og forslaget fremstår lite samordnet med øvrige initiativ som skal styrke frivilligheten og bidra til levende nærmiljøer. Særlig velforeninger og bygdelag spiller en viktig rolle i å etablere gode møteplasser og aktivitetsanlegg der folk bor – noe som gir økt mulighet for fysisk aktivitet utenom den organiserte idretten. Uten dem mister vi viktige drivkrefter for engasjement, fellesskap og aktivitet i nærmiljøet. Det vil slå særlig uheldig ut i en tid med stram kommuneøkonomi og der også mange idrettslag sliter økonomisk.

Agder fylkeskommune ber departementet beholde velforeninger, borettslag og bygdelag som søknadsberettigede aktører for nærmiljøanlegg.

Regionplan Agder 2030

Saken støtter opp under Agders visjon om å bli et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår innen 2030, ved å fremme fysisk aktivitet, sosial inkludering og tilgjengelighet til nærmiljøbaserte møteplasser og friluftsområder.

Relevante satsingsområder og hovedmål i Regionplan Agder 2030:

- 1.4. Agder er et aktivitetsvennlig samfunn med nærmiljøer, sosiale møteplasser og friluftslivsområder som bidrar til at flere er mer fysisk aktive
- 5.5. Alle innbyggere har tilgang på gode arenaer for kultur, idrett og fysisk aktivitet i nærmiljøet, der de kan oppleve et bredt spekter av tilbud, fellesskap og aktivitet.

Barn og unge er hovedmålgruppa i spillemiddelordningen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen direkte økonomiske konsekvenser, men slik forslaget til forskrift foreligger er det skissert et større fylkeskommunalt ansvar i forvaltningen av spillemiddelordningen – uten at den økte arbeidsmengden kompenseres.

Konklusjon

Hovedutvalget vedtar vedlagte høringsinnspill fra Agder fylkeskommune i forbindelse med forslag til forskrift om tilskudd til bygging og rehabilitering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet, også kalt spillemiddelordningen.

Høringsinnspillet sendes til Kultur- og likestillingsdepartementet innen høringsfristen 20. januar 2026.

Kristiansand, 11.11.2025

Tine Sundtoft
fylkeskommunedirektør

Kristin Tofte Andresen
fylkesdirektør